

BAZA ZNANJA 3/2025 OSKRBIMO SLOVENIJO - ŠTAFETA SEMEN

Spoštovani!

- **POSEJMO ČIM VEČ SLOVENSkih SEMEN - ZA VARNEJŠO PRIHODNOST BREZ LAKOTE**
- **Čudovita novica – ponovno se lahko oskrbimo s slovenskimi semeni, pridelanimi v Sloveniji: kje in kako do njih, za vrtničarje in za kmetije**
- **Posejmo slovenski krompir - korak k večji prehranski varnosti**
- **Kako do večje samooskrbe – od semena do krožnika,**
- **Zakonodaja o NGT in patentiranju semen**

Marec 2026. Čudovita novica. Sedaj se bomo lahko ponovno oskrbeli s slovenskimi lokalnimi sortami semen, ki so primerna za sonaravno pridelavo. Živimo v času, ko bo zaradi geopolitičnih, gospodarskih in podnebnih sprememb hrana pa bo čedalje bolj dragocena in dražja. **Energetska in prehranska kriza je pred vrati.**

Slovenija večino hrane uvaža. Priča smo **pretrganim ustaljenim transportnim potem, povečanju cen goriva, pomanjkanju mineralnih gnojil, ki so osnova pri konvencionalnem kmetijstvu.** Vse to bo povečalo vhodne stroške pridelave zato bodo cene hrane čedalje višje. **K sreči obstajajo dobre rešitve: posejati čim več slovenskih semen, ki so prilagojena lokalnemu okolju in jih je možno pridelovati brez kemikalij na bioidinamični, ekološki in permakulturni način..** Ter tako poskrbeti za čim večjo samooskrbo na ravni gospodinjstva, lokalne skupnosti in države..

***Pomembno.** Ko kupujete semena, je vedno dobro pogledati deklaracijo in vedeti, katera semena kupujete, Hibridna F1 ali F2. Posebej pomembno je, da pogledate, kje so bila pridelana. Zgodi se lahko, da so semena, ki jih kupujemo v trgovinah, čeprav npr. piše avtohtono seme, npr.krompir Kresnik, pridelana na Nizozemskem ali avtohtona semen semena solat, ki so pridelana v Aziji, saj je tam pridelava semen cenejša, vendar takšna semena niso prilagojena našim lokalnim razmeram. Zato vedno preverite, v kateri državi je bilo pridelano seme, ki ga kupujete.*

KJE NAJTI SLOVENSKA SEMENA, KI SO PRIDELANA V SLOVENIJI?

Od marca 2026 dalje se je mogoče oskrbeti s semeni ohranjenih lokalnih sort in nekaterimi žlahtnjenimi semeni pridelanimi v Sloveniji na KIS - Kmetijskem inštitutu Slovenije.

Veseli nas, da so prizadevanja nevladnikov za ohranjanje slovenskih semen prinesla rezultate, da slovenska semena lahko kupimo doma.

Pridelava semen za trg se je namreč ustavila, potem ko je bila Semenarna Ljubljana prodana. K sreči je uspelo, da je ptujski center pa pristal v državni lasti, in bil izločen in prodajne pogodbe tujemu kupcu. In je prešel v državno last - v Kmetijski inštitut Slovenije. Veseli smo, da s pomočjo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano nadgrajujejo aktivnosti za razvoj slovenskega semenarstva. **Tako bodo slovenska semena, ki so požlahtnjena v Sloveniji, postopoma v čedalje širšem obsegu na voljo tudi slovenskim ozaveščenim kupcem, ki jim je blizu sonaravni način pridelave hrane.** Od marca dalje se je mogoče oskrbeti s semeni vrtnin na prodajnih mestih KIS-Kmetijskega instituta Slovenije v Jabljah, Komendi in na Ptuju.

Slovenske lokalne sorte (avtohtone in tradicionalne sorte, ki so bile žlahtnjene na Kis -u in pridelane na Infrastrukturnem centru Ptuju:)

- a) **Grah Vitičar 100 gr** (ne potrebuje dodatne opore).
- b) **Bob Matko 100g** (brez opore raste do 70 cm).
- c) **Fižol KIS Marcelijan** (nizek, zeleno stročje za zrnje, zrnje bele kave 100g).
- d) **Fižol KIS Pavlin 100g** (stročji, rumeno - rdečkasto zrnje.
- e) **Fižol Semenarna 22** (tip savinjskega sivčka) zeleni strok izključno za zrnje-sivo rjave barve).
- f) **Šalotka sorte Pohorka**; dostopna v trgovinah kmetijskih zadrug širom po Sloveniji.

VEČJE KOLIČINE SEMEN - TUDI ZA KMETE

Po predhodnem naročilu se lahko oskrbite s semeni ohranjevalnih sort za kmete in večje površine: grah sorte Vitičar in bob sorte Matko.

- **Koruza sorte Rumeni Osmak** - trdinka, zrnje je oranžno, izrazito lepe rumene barve za polento in moko.
- **Soja sorte Črna soja (suha, zrna črne barve, obilno rodi, odporna,** primerna za prehrano ljudi, kot priloga ali za razne namaze, posebno je pomembna sedaj, ker so možne motnje pri dobavi iz uvoza.
- **Proso Sonček** je slovenska avtohtona sorta navadnega prosa, odporna na sušo, primeren za pridelovalo kot glavni ali strniščni posevek.
- **Ajda Čebelica**, odlično medi, primerna za kašo in moko.
- Pakirana semena vrtnin so na voljo na prodajnih mestih KIS: v Jabljah, Komendi in na Ptuju.

- **Več info: Infrastrukturni center Ptuj Ob Dravi 5a. Ptuj Darko Vernik, vodja centra T: 02 220 88 15 , E: darko.vernik@kis.si**

SLOVENSKE LOKALNE SORTE SOLAT - V SADIKAH

Slovenske sorte solat, katerih semena so pridelana na Ptujskem infrastrukturnem centru, bodo na voljo v sadikah, ki jih bo pridelovala Vrtnarija Sadike Druzovič, Drbetinci 1, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Več info na: info@sadikedruzovic.si;

Kje najti več informacij: <https://www.kis.si/analize-storitve-in-pridelki/pridelki/krompir/> **Cenik je na povezavi:** https://www.kis.si/wp-content/uploads/2026/02/Cenik-maloprodajni-semenski-krompir-2026_01_30.pdf

Krompir je na zalogi v Infrastrukturnem centru Komenda, Moste 57a, v **Vrtnih centrih Kalia** in v boljše založenih kmetijskih zadrugah. Za več info lahko pokličete na tel.: Viktor Zadrgal, vodja centra , T: 01 834 35 73 , M: 031 814 022 E: viktor.zadrgal@kis.si

SLOVENSKA EKOLOŠKA SEMENA

Stare sorte semen, ki jih ohranjajo v SEMENJALNICI

Inštitut Ekosemena si v okviru **Semenjalnice** prizadeva za ohranjanje slovenskih sort in pridelavo ekoloških semen po najvišjih standardih **Demeter biodinamične pridelave**, ki so najbolj primerna za sonaravno pridelavo. **Sodelujejo z lokalnimi kmeti, ki vsako sezono pridelajo semena najvišje kakovosti.** Ta semena odkupijo in shranijo v **Semenjalnici – hranilnici ekoloških semen.** Na voljo tudi prek spleta: www.seemnjalnica Trenutno ponujajo že kar nekaj sort slovenskega fižola, kot so: **Ostrožnik, Helios, Angelček pa tudi paradižnik, solate, redkvice.....**

Ekološka semena Amarant

Več kot 20 sort semen, ki jih ponuja semenarska hiša www.amarant.si; je **pridelanih v Sloveniji. Poiščite jih na njihovi spletni strani.**

INFORMACIJA O NGT: Trenutno potekajo **zaključni postopki** sprejemanja zakonodaje, ki bo predvidoma sprejeta v maju na ravni EU O NGT - o novih genomskih tehnikah pridelave in patentiranju semen na ravni, čemur nasprotuje tisoče ljudi. Učinki vnosa gensko spremenjeno pridelanih rastlin v naravo niso dovolj raziskani, prav tako pa zakonodajalci predvidevajo, da bi bila hrana pridelana z gensko spremenjenimi organizmi neoznačena. Pri nas aktivnosti koordinira Zveza biodinamikov Slovenije. Predlagamo, da podpišete podatke na peticiji, se aktivirate vsi, ki si želite vedeti, kaj kupujete in želite jesti zdravo hrano: Povezava do peticije: <https://www.blacked-out-ingredients.eu/>

Foto UI: Razlika med sonaravno pridelavo in predvideno po sprejetju zakonodaje o NGT in patentiranju semen ter utrinki iz Izmenjevalnice semen Oskrbimo Slovenijo-štafete semen - foto Ekoci.

OD SEMENA DO KROŽNIKA

Celje 13.2. V okviru Marčnih sejmov na Celjskem sejmu je potekal strokovni posvet »Kako do več sonaravno pridelane hrane od semena do krožnika«, ki ga je organiziralo Združenje Ekoci skupaj s partnerji in vseslovenskim gibanjem Oskrbimo Slovenijo - Štafeta semen. **Dogodek je združil predstavnike odločevalcev, institucij, strokovnjake**, predstavnike kmetov, civilnih pobud ter posameznike, ki aktivno soustvarjajo trajnostno prehransko prihodnost Slovenije od semena do krožnika. Navdihujoče je tudi povezovanje Ekoloških kmetov v Pomursko ekološko zadrugo ter povečanje deleža lokalne hrane v nekaterih javnih zavodih.

Posvet je bil namenjen iskanju rešitev, kako do večje samooskrbe, povečanja deleža hrane v javnih zavodih in priložnostih, ki jih ima Slovenija s sonaravno pridelavo hrane in zelišč

Predstavljene so bile dobre prakse povezovanja in sodelovanja. ter srečanju ozaveščenih ljudi. Prehranska varnost je posebno pomembna v času, ko živimo v času spremenjenih geopolitičnih, gospodarskih in podnebnih sprememb, hrana pa postaja čedalje bolj strateška dobrina in bo čedalje bolj draga in dragocena. Lastna semena in sonaravna pridelava so rešitev in priložnost za zniževanje vhodnih stroškov pri predelavi hrane in tudi čudovita razvojna priložnost razvoja podeželja. Pri tem pa je zelo pomembno povezovanje in sodelovanje ter ozaveščenost vseh deležnikov, vključno s kupci.

Celotno sporočilo pogledajte v priponki. in na povezavi : www.ekoci.si;

Foto arhiv Ekoci: Strokovni posvet – z vabljenimi gosti in udeleženci

Foto arhiv Ekoci: Nagrajenci 2. dela Oskrbimo Slovenijo - štafeta semen Zahvale so prejeli Anton Komat in Vrtec Slovenska Bistrica. Priznanja a za že izvedene aktivnosti pa OŠ Prebold in Društvo gospodinj Spuhlja

Podeljena so bila priznanja in zahvala za aktivnosti sodelujočim v Oskrbimo Slovenijo Štafeta semen, ki so že letos izvedli aktivnosti. Celotno sporočilo pogledajte v priponki in na povezavi

Prikazane so bile dobre prakse predstavitev skupnostih vrtov, društev, civilnih iniciativ povezana, rodovnih skupnosti, izgradnje zemljanke ..Več info na : www.ekoci.si

Vabljeni vsi sodelujoči v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenjo - štafeta semen, da sporočite in najavite svoj dogodke, da jih bomo objavili tudi mi in skupaj navdušili za samooskrbo in ohranjanje semen čim več ljudi na : ekoci.si@gmail.com

Posejmo čim več slovenskih semen - da jih ohranimo in da v prihodnosti ne bomo lačni.

S spoštovanjem

Za Ekoci – OSKRBIMO Slovenijo – Štafeta semen, Irena Rotar, preds.

V vednost:

- sodelujočim v vseslovenskem gibanju Oskrbimo Slovenijo - štafeta semen
- zainteresirana ciljna javnost
- napredni mediji